

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

Pomen umnega kletarstva za naše vinorejce.

Z novim vinogradništvom se je ta kmetijska panoga popolnoma preosnovala. Zasnovanje in obdelovanje novih s cepljenimi trtami zasajenih vinogradov zahteva povsem drugo delo, kakor je bilo to pred nastopom trtne uši. Vsakoletni stroški so zaradi mnogih neobhodno potrebnih del kot rigolanje, škropljenje, žvepljanje, streljanje proti toči, kadenje proti slani itd. večji in pravilno ter umno obdelovanje novih vinogradnih nasadov je postala dandanes obširna, posebna veda, ki zahteva strokovno teoretično in praktično izvežbanega vinogradnika.

Pri nas na Dolenjskem smo se po skoro dvajsetletnem bojevanju s trtno ušjo pospeli do rezultata, da smo vže velik del starih vinogradov prerigolali, na novo zasadili, da nam ti zopet rodé ter da med nami biva lepo število umnih vinogradnikov, ki se s uspehom s cepljenimi trtami nasadi praktično bavijo in so svojim sosedom v spodbudo in v posnemanje.

Tako smo ravno letos dobro vinsko letino doživeli, ki naj nas spodbuja k nadaljnemu, vztrajnemu delovanju.

Kakor je prijetno, da zamoremo to dejstvo konstatirati, ravno tako pa moramo na bodočnost misliti.

Z našimi vinogradi vred in popred so bili, kakor je vsakemu znano, opustošeni vinogradi naših sosednih in drugih vinorodnih deželâ.

Tudi ti vinorodni kraji so, kakor mi, srečno prebili to strašno šibo in se na novo v vinarstvu povzdigujejo. Vendar je opazovati velik razloček med njih stremljenjem in med našim. Dočim so oni vže pred nastopom trtne uši znali umno kletariti in so prodajali boljša vina, kakor mi, trudijo se dandanes, ko imajo z obnovljenjem svojih vinogradov ogromne stroške, še bolj, da povzdignejo na ceni svoj pridelek. Zato jim moramo tudi na tem polju slediti, jih posnemati in se moramo potruditi, da ne bomo pridelali vsako leto le večjo množino vina, ampak da bomo znali z umnim kletarstvom njega vrednost mogočno povzdigniti na kakovosti in vsled tega na ceni, ako nočemo, da nam ne bode naše vino trajno na ceni padlo in da bode vino manjše dobrote. To smo dolžni tolikanj bolj storiti, ker stroški obdelovanja vinogradov leto za letom rastejo in ker imamo v vinogradništvu naloženo veliko glavnico, od katere želimo in pričakujemo, da se nam bode trajno in dobro obrestovala.

Kakšno nalogo ima tedaj izvršiti umno kletarstvo in kaj pričakujemo od njega?

Od umnega kletarstva zahtevamo:

Vsak vinogradnik stremi, da doseže vsaj sledeče:

1. Kakor je obče znano, prevladuje med starejšimi vinogradniki mnenje, da mošt, ko vré, izmeče iz sebe vso nesnago, oziroma da pade ista na dno posode ter se mlado vino popolnoma učisti. Kakor je to sicer resnično gledé snovi, ki so težke ali ki se ne raztopé, vendar ne delajo ti vinogradniki pravilno, ker se v moštu, ki je bil n. pr. izprešan iz gnjilega ali nesnažnega, ali nezrelega grozdja nabere dosti takih snovij, ki ostanejo raztopljene v moštu in pozneje v mladem vinu, mu podelé navadno neugoden okus ali duh in s tem podajo kali k vsakovrstnim vinskim napakam in boleznim. Zato nam bodi glavno pravilo:

V kletarstvu vladaj povsod največja snaga. Ta se začne in pokaže s tem, da se loči zrelo in dobro grozdje od nezrelega in gnjilega. Oboje se potem posebej preša in ohrani. Ravno tako naj bodo vse posode, kakor kadi, vinski sodi, brentače, kletarsko orodje itd. ne-le med letom čisto osnažene in dobro shranjene, ampak iste naj se rabijo med trgavitvijo vedno le čiste. Posebno se varujmo plesnivca, naj se nabere na posodi, na orodji, v kleti, ali kjer si bodi. Istotako snažno moramo vso kletarsko pripravo po trgatvi shraniti.

Koliko se v tem greši, vé žalibog vsak, ki je kdaj po zidanicah hodil.

2. Da pustimo mošt vedno tako vreti, da ne pride v dotiko z zrakom in da imamo mlado vino pozneje vedno v polnih sodih shranjeno.

3. Da pretočimo mlado vino vsaj 3—4krat na leto in tako ločimo vino od drožij. Žalibog prevladuje navadno ravno nasprotno mnenje. Stareji vinogradniki menijo, da vino zadobiva na moči, ako leži na drožeh. Resnica pa je, da je drožje vinu ravno tako škodljivo, kakor če bi imeli med zdravim sadjem gnjilo. To bi zdravo sadje v kratkem okužilo. Razloček je samo ta, da pri vinu vinski cvet gnitje nekoliko zadržuje in zabranjuje.

4. Da hranimo vino v kletéh, ki niso po zimi premrzle, po leti pregorke, (kakor so navadno naše zidanice), kjer vlada približno vse leto enakomerna gorkota. V kletéh naj ne bode vse polno plesnobe, slabega vzduha. ampak one naj bodo snažne, večkrat prezračene in suhe. Tudi naj se tu ne spravljajo razni poljedelski pridelki, kakor krompir, repa itd., ker se vino tega duha rado navzame.

Če smo se tedaj držali teh glavnih načel umnega kletarstva, tedaj dosežemo stanovitna in dobra vina, katera bomo lahko v denar spravili, in če moramo kupca tudi čez poletje čakati, ni se nam bati zavrelce.

Od umnega kletarstva zahtevamo nadalje: da z njegovo pomočjo dosežemo ne-le zdrava in stanovitna vina, ampak finejša, okusnejša, dražja, takozvana kvalitetna vina. Taka vina je pa treba, kakor se pravi, šolati, da dozore in da se potem navadno v buteljke pretočijo. Umevno je, da zahteva tako ravnanje večje pozornosti in znanja umnega kletarenja, katero se ne dá s par besedami povedati, ampak je najbolje, da se to vidi in potem praktično poskuša. Zato opozarjamo napredne vinogradnike na ugodno priliko, ki se jim večkrat vsako leto ponuja, ko se v Novem mestu vrše kletarski tečaj, ki vsacega obiskovalca teh tečajev napotijo k veselju do umnega kletarstva. To delovanje je postalo pri nas na Dolenjskem potrebno.

Imamo namreč v novih vinskih nasadih skoro le najboljše vinske trte zasajene, katere dadó prav izborna vina. Čemu torej to ugodno priliko zamujati, posebno, ker je novo vinogradništvo združeno z velikimi stroški in trdom in nam naše napredne vinorodne dežele vsiljujejo svoja boljša vina ter nam delajo hudo konkurenco, a doma tedaj imamo sami izvrsten material, kateri le umnega obdelovanja zahteva?

Od umnega kletarstva zahtevamo slednjič, da vemo izkoristiti tudi grozdne in vinske ostanke t. j. tropine.

I to je neobhodno potrebno.

Obdelovanje vinske trte stane toliko mnogo, da le če tudi njene ostanke uporabljamo koristonosno, se nam vinoreja izplača. Ima pa še drug pomen. Ti ostanki imajo v sebi še toliko dobrih snovij shranjenih, da bi bilo greh jih zametavati. Poleg tega ima vsak vinogradnik in gospodar toliko prilik med letom, ko mora postreči s pijačo svoji družini in sebi, poslom in dninarjem, da če bi hotel vedno le pristno vino dajati, bi ga za prodajo premalo ostalo, da bi to stroške obdelovanja krilo. Zato je edino gospodarsko, da se iz tropin napravi domača pijača in kolikor drožij preostaja, pa droževce. Sicer pa se tropine porabljajo za krmo in slednjič za gnoj.

V umnem kletarstvu imamo tedaj pomoč in sredstvo, da si z manjšimi stroški in trdom povišamo vrednostno ceno z mnogim trdom in stroški pridelanega vina. Tega sredstva se moramo toliko bolj poprijeti, ker nas naše sosedne vinorodne dežele preplavljajo s svojimi dostikrat umetno narejenimi vini, pri tem pozabimo na naš domač pristni vinski pridelek, na naše gorice, na trud in stroške naših trudoljubivih vinogradnikov in žrtve, ki jih sami in poklicani faktorji pokladajo na žrtvenik, da bi se naše obče blagostanje povzdignilo.

Ker nam je letos vinska trta tako obilno rodila in so vsi pogoji dani, da zamoremo prav dobra, stanovitna in tudi prav fina vina doseči, poprimemo se tedaj umnega kletarstva, da bode vinska trta v resnici ostala to, kar pesnik o nji poje:

„Trtica mila, tebe častim,
Draga mi bila, dokler živim,
Grozdjiče sladko zobat veliš
Ter nam prežlahtno vince rodiš,“

in da je:

„Srečna dežela, ki vino rodi.“

Kako gre z letošnjim vinom ravnati.

Iz razgovora s strokovnjakom v vinstvu, posnamemo to-le. Letos je na Dolenjskem trgatev tako

pozna, kakor dozda le kaj malokrat, ali še nikoli. Trgati pričelo se je šele ob sv. Tereziji. Tako pozno trgalo se je pa zato, ker je letos trta kaj pozno ozelenela, in se potem pozno razvijala. Hotelo se je s pozno trgatvijo boljši zorenje grozdja pričakati, in to se je tudi doseglo. Dozorelo grozdje je, in to posebno na cepljenih trtah, znatno boljši kakor lansko leto. Na necepljenih dozorelo je pa slabši. Ker je grozdje tako dolgo na trtah viselo, in ker je po precejšnji suši, že preveč deževalo, pričelo je gniti. Gnijenje grozdja, imelo bode pa na letošnje vino nepovoljen upliv. To še celo na tisto, katero je zadobljeno iz grozdja nič odbranega, toraj zdravega in gnilega skupaj pomešanega. Vino bode kakor se pravi rado nategovalo, v kozarec ali steklenico natočeno ter dalj časa sè zrakom v dotiki puščeno, spremenilo bode barvo, spremenilo okus, duh in gostost. Postalo bode, ako je bilo prej v sodu rumeno ali rudeče, grdo rujavo, okusa bo neprijetnega, isto tako duha, in zgostilo se bode znatno. Vsem tem neprijetnim spremembam, katere same po sebi kaj pozno zopet zginejo, pride se pa v okom, ako se z vinom tako-le ravna. Vino se po dovršenem kipenji prej ko mogoče pretoči, toraj ne še-le o Božiču. Pretoči se ga pa s kar le mogoče veliko dotiko zraku, v močno sè žveplenim dimom zakajeni sod. Kar le mogoče veliko dotiko zraku se pa doseže s tem, da se na bilko pipe škropilnico pritrdi, kakoršne se ima pri vrtnih zalivalnih kanglah, in da se po taki škropilnici vino v podstavljeni škaf odtekati pusti. Sè žveplenim dimom napolni se pa sod ali z nalašč za to prirejeno kadilnico, kakoršna bi se mogla v vsaki kleti nahajati, ali pa prostor, na ta način, da se košček kletarskega žvepla (v Novem mestu prodaja ga vsak trgovec jestvin), v precepljeno palčko utakne, zažge, ter po vehi v sod moli. Okoli bilke leja, biti mora med pretakanjem kaka snažna ruta ovita.

Politični pregled.

Prestolonasledniku nadvojvodi Frančišku Ferdinandu so gotovi ljudje silno gorki. Njegovo možato nastopanje v prilog katoliški stvari jim povzroča strah in trepet za bodočnost ter mržnjo do njegove viteške osebe. Sedaj so spustili v svet vest, da se bo odpovedal prestolu v korist svojemu nečaku Karolu Francu Jožefu, ki bi potem vladal kot Franc Jožef II. Izkazalo pa se je, da so te vesti neresnične.

Državni zbor se je pričel v znamenju — razpora in razgrajanja. Cesar so se bili poslanci naučili v minolih zasedanjih, to še vedno znajo ter kažejo svojo veliko neotesanost ter malo skrb za svoje volivce. Zmerjanje, kričanje, tudi razbijanje je na dnevnem redu. Čehi so se zares postavili po robu, ker jim ministerski predsednik gledé jezikovnega vprašanja ni govoril po godi. Treba tudi Nemce opominjati k spravljivosti in odnehanju, ne samo Čeha. Če se Čehom ne ustreže, bodo napravili resno obstrukcijo in potem bo ali zbornica razpuščena ter spet nove volitve ali pa mora sedanje ministerstvo iti.

Ako bo državni zbor za kako pametno delo, predloži mu vlada v kratkem zakon proti pijančevanju. Zakon je potreben, to uvidi vsakdo, ki pozna za več rodov pa pogubonosne posledice pijančevanja. Zakon

je tudi dober in precej strog. A treba ga bo tudi izvrševati. Zakonov na papirju imamo itak preveč.

Pravosodni minister grof Spens-Boden je odstopil Vodstvo tega ministerstva je prevzel dr. Körber. Moral je iti zaradi Čehov.

Dne 13. m. m. vršil se je dobro obiskan zaupen shod katol.-narodne stranke v Ljubljani. Shod se je izrekel za nadaljevanje obstrukcije v deželnem zboru, za razširjenje volivne pravice ter sploh za odločen boj toliko časa, dokler se ljudstvu ne dadó pravice. Za vodjo stranke je proglasil shod dr. Ivana Šusteršiča.

Kar ob istem času so nastali veliki delavski štrajki na Francoskem, v Švici in v Ameriki. Na Francoskem je ostavilo nad 70.000 rudokopov delo, v Ameriki pa že pomanjkuje premoga, tako obsežen je štrajk. Na Švicarskem v Genevi se je pa štrajk prav hitro končal. Socijalistični vodje so delavce speljali na led.

Na Nemškem vlada velika draginja. Cene mesu so silno poskočile. To pa radi tega, ker so nemške meje proti Rusiji, Avstriji in Nizozemski za živino zaprte. Sedaj se tudi posvetujejo, kako bi obdačili uvoz žita, potem jim bo pomanjkovalo tudi še kruha. Oj, blažena Nemčija, ki si bo morala vrh tega še nakopati nov državni dolg nekako 2000 milijonov kron.

Pruska vlada je zaukazala, da morajo Poljaki pri shodih svojih poljskih društev govoriti — nemško! Kdo vé, s kakšnimi „človekoljubnimi“ postavami bodo Nemci Poljake še osrečili!

V Srbiji imajo nove ministre. So jih prav s težavo dobili.

Burski generali na Francoskem niso bili posebno prijazno sprejeti. Francoska se boji zameriti Angležem. Le-ti so prav grdo snedli dano besedo ter še z mazincem ne ganejo, da bi dali Burom nazaj posestva in premoženje, izgubljena v zadnji vojski, zato trpé lakoto in pomanjkanje.

LISTEK.

Poročila iz kitajskih misijonov.

V Kini.

(Dalje in konec.)

Da sklenemo za sedaj poročila o delovanju naših dveh misijonarjev, dovolite nam drage „Novice“ še danes mali predalček v vašem košku. Sicer vas je neki list tam iz Ljubljane na Kongresnem trgu grdil zaradi teh poročil. Po-veste li, drage nam „Novice“, zakaj je to storil, kužek, ki, po krivici in v sramoto za nas vse, sliši na ime milega nam našega naroda? Od zadnjih številnih misijonov, ki so se vršili v naši domovini s tako velikanskim uspehom, se ta list strašno boji ljudij z imenom misijonarji. Smrtni strah ga obhaja ko samo sliši to grozno ime. In kako ne bi! Saj jih je takrat v onem času misijonov dobil toliko po zobeh in po repu od vseh strani, da jih bo pomnil tja do svojega konca. Pa ne samo to! Tudi veliko kostij, veliko prijateljev so mu odveli ti grdi misijonarji, tako da se je že začel bati smrti za lakoto. Da, res je umljivo, zakaj takoj zarenči nad misijonarjem in nad misijonom, če tudi kitajskim, ko jih le imenovati čuje, ali pa njih ime zapisano vidi. No, upamo, da se ga ve, pogumne „Novice“ kar nič niste ustrašile. (Ne, „Novice“, dasi majhne, se tega neslanega pisarjenja niso ustrašile, tisto pa že ne! Pač pa nas je bolelo, ko smo brali tak izbruh sovraštva do sv. vere in cerkve, katere najslavnejši čini so daljni požrtvovalni misijoni. Misijonarje, ki z največjimi žrtvami razširjajo sveto vero in tudi evropsko omiko, katere ne morete nikdar pre-

ceniti, te imenovati lenuhe, je pač hudobno! Išcite doma ljudij, ki za neznatne službe dobivajo mastne plače. Našli jih boste lahko in ta nazivajte lenuhe. Op. uredu.) In prav imate! Saj ne zna družega, kakor grditi. Grditi ljudi, seveda tudi misijonarje, to je vendar pri njem nekaj neobhodno potrebnega in tudi samo njemu lastnega. Pes pa, ki laja, pravi narodni pregovor, ni nevaren. Torej se nam tudi ljubljanskega lista, če tudi v obleki, „slovenskega naroda“ ni treba bati.

Toda pustimo pisarje pisati kakor jim drago tam v megleni Ljubljani in vrnimo se raje zopet k našima kitajskima misijonarjema v daljno Kino.

Od zadnjič smo dolžni podati kratko poročilo brata Urbana, o mukah in trpljenju, katerega morajo prestati oznanjevalci sv. evangelija mej kitajskimi pagani. To svojo dolžnost hočemo danes izpolniti. Iz dveh pisem, z dne 17. jun. in 21. oktobra t. l., povzamemo sledeče:

„Naj ob kratkem razložim še težave in bridkosti in muke, ki čakajo tukaj oznanjevalca sv. vere. O veliki noči sešli so se skoro vsi misijonarji iz vseh pokrajin našega frančiškanskega kitajskega misijona pri nas v Hankowu, pri apostolskem vikariju, kjer so poročali o svojem dozdanjem delovanju ter opravili letne duhovne vaje. O koliko strahnega so vedeli povedati o mukah in trpljenju, katero jim sovražni pagani povzročajo! Koliko hudega so prestali mnogi za časa zadnjega preganjanja! Kolikrat so bili lačni, premočeni, kolikrat tepeni, zaničevani, kdo to ve? Le Gospod, za katerega so trpeli, ve to in je zapisal v njih knjigo življenja. Da, povem vam, da smo imeli solzne oči, ko smo ta poročila slišali. Meni je posebno še pripovedoval o svojem delovanju misijonar P. Bazilij Radović, rodom Hrvat iz Dalmacije. Eno leto je šele deloval zunaj na misijonu, ko izbruhne upor in preganjanje tujcev, pred vsem seveda kristjanov. Neko noč, tako je pripovedoval, ko so vsi počivali, prihrumi tolpa divjih ljudij pred misijonsko postajo. Vrata, ki so bila zaprta, razbijejo in pridivjajo v hišo. Vse, kar jim pod roke pride, razbijejo, ali ako je živo, bodisi človek ali žival, ubijejo. Pred vsem hočejo vjeti njega kot edinega tujca misijonarja tega kraja. P. Bazilij, ko začuje ropot, skuša ubežati, ker vidi, da pomagati in braniti ne more. Toda roparji ga ujamejo, zvežejo ter zvezanega puste do jutra. Zjutraj strgajo obleko z njega in ga neusmiljeno pretepajo. Ko se naveličajo tepsti, ga oblečejo v kratke rudeče hlače in v umazano kitajsko srajco ter mu dajo na glavo velik strgan klobuk. Tako našemljenega postavijo na vzvišen prostor čes: „Zdaj pa le pridiguj, evropski pes!“ Množica paganov, ki se je zbrala pri hiši, krohota se na vse grlo temu zasramovanju. Nekateri celo vpijejo: „Ubite ga!“, drugi zopet zahtevajo: „Odsekajte glavo psu!“ Ubogi siromak je molčal in molil pripravljajoč se na smrt, ker je bil prepričan, da ga bo prav kmalu rešila trpljenja in zasramovanja. Res ga tolpa zgrabi in vleče k bližnjemu potoku, kjer ga sunejo v vodo. Toda niso imeli še namena ga umoriti. Zato ga zopet potegnjejo iz vode ter vlečejo na prejšnje mesto in pretepavanje in najgrše zasramovanje se z nova začne. Naposled se druhal vendar naveliča mučiti ubozega redovnika. Zvežejo ga zopet ter zvezanega zaprejo v neko smrdljivo temno shrambo, da bi ga drugi dan še hujše mučili. Tu pa pride zvečer k njemu kristjan iz okolice, mu prinese krepilnih jedil in pijače ter mu izmije in obveže rane. Po tem možu pa sporoči vso stvar oblastniku proseč ga hitre vojaške pomoči. Oblastnik se je bal odgovornosti, zato res pošlje oddelek vojaštva, ki oprostí jetnika in reši gotove smrti. Pripeljejo ga potem v Hankow, kjer se je po dolgem času ozdravil ter vesel vrnil zopet prav na tisto mesto.“

„Drug misijonar, P. Jordan, iz Tirolskega doma, je pa še o pravem času zvedel za napad. Zato je hitro zbral vse kristjane okrog sebe, jim razložil pretečo nevarnost, ter z vsemi odbežal na bližnjo strmo goro. Mej tem divjaki prihajajo v mesto, zažgejo in porušijo cerkev, sirotišnico in vse kristjanske naprave. Ko se je mir vrnil, vrnili so se tudi kristjani v svoje mesto. Kar so uporniki pokončali so v teku leta zopet vse popravili kristjani. V ta kraj je poslan tudi P. Baptista, kjer — kakor se čuje — prav uspešno deluje.“

„V pokrajini Hunan so neverniki ravno četrto nedeljo letos pobili okrog 30 kristjanov, porušili in požgali 4 cerkve in misijonske postaje. V neki veliki vasi, ki je bila vsa

krščanska, so pa zvedeli, da jih nameravajo uporniki napasti. Zato so se za ta napad dobro pripravili. Krog vasi so napravili nekako utrdbo ter si preskrbeli pušk in družega orožja. Zato so pa sprejeli druhal s puškami. Ko je druhal videla, da ne opravi ničesar, jo je popihala.

„V pokrajini Čili, v bližini glavnega mesta Pekinga, so pred kratkem umorili Jezuita na najkrutejši način.“

„Sedaj je sicer precej mirno. Vendar samo na videz. Pod pepelom pa hudo tli. Zato se je bati vsaki čas zopet krvavega plesa. Podkralj pokrajine Hunan je pred kratkem dal poklicati vse patre misijonarje v mesto Heng-chai, ker se boji v najkrajšem času hudega upora, pri katerem bi pa gotovo uporniki skušali pred vsem pomoriti misijonarje. Bliža se namreč najimenitnejši kitajski narodni praznik, katerega imenujejo „osma luna“ ali „osmi mesec“. Ta dan se zbero vsi mandarin in vsi paganski duhovniki v glavnem mestu vsake pokrajine. N. pr. iz naše pokrajine Hupe se zbero v mestu Wučangu, kamor jih pride po več tisoč. Tu imajo posvetovanja in delajo nekake skušnje. Kaj in kako pa nisem mogel natančneje zvedeti o tem.“

V pokrajino Hunan smo meseca avgusta poslali več potrebnih rečij za polišivo. Tudi prav zdaj imamo pripravljeno večjo pošiljatev za te misijone, kjer pridno zidajo in delajo, pa moramo čakati, da se bo videlo, kako se stvari obrnejo. Potem, kar se sliši, ni prav nič dobrega pričakovati. Pred vsem se je bati, da se Hunanskim „boksarjem“ pridružijo še iz pokrajine Sčvan. Ako se to zgodi, „potem smo pa še mi v Hankowu v ne mali nevarnosti. Sicer moram priznati, da so v naši pokrajini veliko boljši ljudje, kakor drugje. To pa zato, ker imamo zelo dobrega namestnega kralja. Pred nekaj dnevi je prišel sem iz Hunana misijonar k škofu prositi pomoči, ker mandarin ži groze, da bodo vse kristjane pomorili. Škof se je seveda obrnil takoj na namestnega kralja v Wučangu, da vse potrebno ukrene za varnost kristjanov in misijonarjev. Koliko se bo s tem doseglo, ne vemo. Najbrže posebnih uspehov ne bo, ker se uporniki itak ne zmenijo za nobeno postavo. Toliko o tem!“

„Majnikovo pobožnost smo tudi tukaj prav lepo obhajali. Vsako jutro ob 7 uri je bila sv. maša, pri kateri so kitajci prav lepo prepevali Marijine pesmi, in pridiga. Ob nedeljah je bil po maši še blagoslov z najsv. zakramentom.“

„Kakor znano nosijo kitajci na glavi kite, saj zato se menda imenujejo kitajci. Da ima ta navada tudi svojo praktično stran, o tem dolgo nisem vedel. Zadnjič enkrat pa grem po mestu, kar zapazim, kako se dva krepka možaka pretepata. Pa saj to ni bil pretep. Le drug družega sta vlekla za kito, da sem mislil, zdaj zdaj si bosta poruvala vse lase. „Zdaj pa vidim“ sem si mislil, „da ima kita tudi svojo dobro stran!“ Toliko iz pisem brata Urbana.

Tudi P. Baptista je pisal sestri pismo, v katerem poroča, da je že odšel na misijonsko potovanje koncem aprila. Vendar kaj natančnejega ne poroča. Zato tudi mi ne moramo podati nikakih poročil za sedaj. Upamo pa, da bo v kratkem spisal ter obširneje popisal svoje delovanje mej neverniki, ako ga preje ne bodo umorili, zakaj nevarnost je velika, kakor smo videli v poročilu br. Urbanu. Zato moramo pa tudi mi ustaviti za sedaj ta svoja poročila. Ako bomo kaj nadalje zvedeli in nam bodo cenjene „Dol. Novice“ dovolile, bomo pa zopet z največjim veseljem poročali.

Mej tem si dobil, dragi čitatelj, v roke „Koledar“ družbe sv. Mohorja. Ako te zanima, lahko pogledaš stran 67 te knjige in bodeš videl tu naslikana oba naša misijonarja v kitajski obleki. Tudi slika Haukowa in misijonske postaje v Wučangu je natisnjena poleg.

Do tedaj pa, da se zopet vidimo, kličem vsem čitateljem teh poročil svoj „z Bogom!“ I. Francetovič.

Piše se nam:

Šolska slavnost. Dne 9. t. m. bilo je na Hrvaškem brodu pri Kostanjevici lepo slavlje. Bila je blagoslovljena tamošnja nova jednorazredna ljudska šola. Zgradba je v lepem kraju in kaj lična. Šola je blagoslovil nje novi katehet čast. g. P. Perko, kaplan v Škocijanu. Šolski voditelj g. Krištof je

celo zgradbo jako okusno okrasil. Bilo je polno mlajev, cvetja in zelenja. Šola je bila tako rekoč v zastavah zavita. Kaj lično in okusno je isti gospod priredil altar v šolski sobi, kjer se je brala sv. maša, kojoj je daroval omenjeni gospod katehet. K maši se je zbrala vsa šolska mladina, kraj. šol. svet in lepo število sosednega učiteljstva. Po blagoslovu je bila šolska mladina v šolski sobi pogostena. Učiteljstvo in kr. šol. sv. se je pa zbralo v stanovanji g. Krištofa k banketu, kjer se je ob izvanredno dobri postrežbi in poštenu vinski kapljici razvilo jako živahno življenje. Govorila se je marsikaka navdušena beseda v prosep novi šoli. Lepo je bilo videti cel kraj. šol. svet zbran pri tem slavlju. Na obrazih vseh udov je bila čitati zadovoljnost; ni jim bilo žal truda ne stroškov za novo šolo, ker so bili prepričani, da bode šola v njihovo korist in v blagor njihovih otrok. Tudi stari gosp. Krištof se je tako pomladil, da je skakal in stregel kakor kak mladenič.

Med petjem in raznimi napitnicami nam je kaj hitro potekel lep popoldan, ki nam bode v vednem spominu, kajti v tako tihem in mirnem kraju bi nihče ne pričakoval tako lepe slovesnosti. Želeti bi bilo, da se tudi drugod slovesnim načinom otvarjajo nove šole, ker to jako ugodno upliva na ljudstvo in sploh povzdigne ugled šole. Pri tej priliki se pri srčno zahvaljujemo č. gospodu katehetu Perkotu, g. voditelju Krištofu, slavnemu kraj. šol. svetu in sosednemu učiteljstvu za pripomoč, da se je naša šola tako slovesnim načinom otvorila. č.

Domače vesti.

(Osebne vesti.) G. Makso Koželj je vsprejet v akademijo upodabljačih umetnostij na Dunaju. Imenovani je sin g. slikarja Matije Koželja, ki je lani prenovil prezbiterij kapiteljske cerkve, a letoš ravnokar dovršuje preslikavanje samostanske cerkve. — Gosp. Fr. Viktor Chromy, iz samostana usmiljenih bratov v Kandiji, poda se v kratkem v sv. deželo, in sicer mu je za delovanje odmenjeno mesto Nazaret. — Poročil se je 30. m. m. g. Franc Wokač, trgovec, z gospico Marico roj. Ogrinc. — Gimnazijskemu učitelju g. Francišku Vadnjalu bil je podeljen naslov: c. kr. profesor.

(Dr. Šusteršič) bi se bil 19. m. m. skoro ponesrečil. Vozil se je iz postaje na Vidmu proti Kostanjevici na shod, a žival se je splašila, in padel je pod voz, ki ga je vlekel par metrov naprej po cesti. Voz se je pretrgal in tako je bil dr. Šusteršič rešen gotove smrti. Obležal je na mestu, a kobila je zdirjala dalje s sprednjim koncem voza. Prepeljali so ga v bolnico v Krškem in odtod v Ljubljano. Počena mu je kost na nogi in trebalo bo več tednov zdravljenja. Počuti se že boljše. Sočetna pisma mu dohajajo od raznih strani v velikem številu.

(Družbe sv. Mohorja) knjige so prišle in se dobivajo pri gospodu vikarju.

(Veselica) katol. društva rokodelskih pomočnikov dne 26. m. m. se je obnesla splošno prav povoljno. Bolj ko s petjem je bilo občinstvo zadovoljno s točko „Prekrasna pomlad življenja“ za krilorog (?) in glasovir. Prav močno je ugajal iz domačih časovnih razmer povzeti kuplet „Dimnikar“. Voda, perice, voda, kanali, gimnazija: vse to je služilo kot predmet izvrstno prednašani popevki, ki je vzbudila mnogo smeja in odobravanja. Višek večera pa je bilo veseloigra „Dr. Vsezna in njegov sluga Štipko Tiček“. Mojstrsko sta izvršila nalogi nositelja glavnih vlog. Tudi ostali igralci so bili prav dobri v nastopu deklamaciji in ponaši. Želimo le, da bi se petje povzdignilo in zboljšalo, potem upamo v prihodnje v „Rokodelskem domu“ učakati spet prav docela zabavnih večerov. Dvorana je bila še dokaj napolnjena.

(Požar.) V Novem mestu je uničil ogenj v noči od 14.—15. m. m. prodajalnico z manufakturnim blagom gosp. Rudolfa Muhviča. Kar ni pogorelo, je uničila voda iz brizgalnic. Škode je do 30.000 K.

(Razstava slik) akademičnega slikarja g. Ivana Vavpotiča pokazala nam je prav jasno, kaj zmore naš mladi domači umetnik. Priča nam najprej o veliki tehnični spretnosti njegovi. Vrstijo se tu slike, izvršene v oljnatih barvah, akvareli, risarije s peresom, tušom, kreda itd. Umetnik se z barvami kar igra, ravno tako lahko pa mu je videti delo z dru-

gimi slikarskimi sredstvi. Najbolj so dopadle slike župana Bojanca, ribelovečih otrok ob vodi, dvojna podoba iz družinskega kroga, stari mlin ter risba s peresom „Poldne“. Precej drzen je lastni portret, a dovolj dobro izyršen tudi v posamičnih malenkostih. Razstavil je g. slikar tudi več manjših od drugod že znanih del. Splošna sodba naša je: g. Vavpotič ima res obilo umetniškega daru, pridno se je tudi učil in proučeval razne umotvore. Le eno hibo naj bi omenjali: preveč secesionistično je. Ako nam hoče biti domač in naš v vsakem oziru in zato še bolj priljubljen, naj postane domač še bolj. Ravno iz domačega življenja povzete slike njegove so najlepše, drugo pa diši le preveč po modernem secesionizmu. Secesionizem je sicer modern, a ne vselej umetnišk. Bodi umetnost tudi narodna. Ob enem z g. Vavpotičem je razstavila pet izdelkov gospodična Mileva Lavrenčič. Najlepše so krizanteme na svili. Tudi iz drugih slik je brati, da ji ne primanjkuje umetniškega daru in zdravega okusa. Zanimiva je bila razstava tudi radi tega, ker sta g. Vavpotič in g. Lavrenčič prvokrat razstavila svoje priprave. —1.

(Koncert Ondriček.) Dne 20. oktobra podana nam je bila od vodstva „Glasbene Matice“ redka sreča, čuti prvaka mojstrov, svetovno slavljenega umetnika na violini Fr. Ondrička. Kako on gode, o tem pisati bi bilo vodo v Krko nositi, tako igranje na višku glasbene umetnosti stoječega umetnika očara in dvigne duha v nadnaravne višine. Spremljal ga je mladi konservatorist Faméra s finim čutom. Ima tudi mladi mož veliko tehnično spretnost na glasovirju, kar je dokazal v samostojni produkciji. Čitalnična dvorana je bila prav polna najodličnejšega občinstva, ki je s tem pokazalo, da v ceniti pravo glasbeno umetnost. Tudi to, da je bilo sicer povsod zamuditi navajeno občinstvo o pravem času zbrano, kaže, s kolikim hrepenečim zanimanjem se je sešlo ta večer. Umetnika je pozdravilo takoj pri nastopu z burnim ploskanjem, ki je po nekaterih točkah in ob koncu naraslo v pravi vihar odobravanja. G. umetnik je dodal še eno točko. Bil je lep, nepozaben večer. Zato pa na tem mestu izrekamo pristržno zahvalo vodstvu „Glasbene Matice“, osobito nje voditelju g. dr. Volčiču in vsem, ki so se trudili, da smo tudi v Novem mestu imeli tak godbeni užitek.

(Cigan Gašpar Held), star 30 let, ki je bil za radi umora obsojen na smrt, a ga je cesar pomilostil in bj moral biti zaprt do svoje smrti, skočil je 20. m. m. zjutraj zidu jetnišnice v Gradišcu, visokega 30 metrov. Held priletel je na kup gnoja, zlomil si je desno nogo in se sploh hudo poškodoval. Ne vé se pa ali je hotel zbežati ali se usmrtiti.

(Prodaja umetnih gnojil v Novem mestu.) Kmetijska podružnica je imela dosedaj lastno skladišče za umetna gnojila. Pri tem ni iskala nobenega dobička. Ležeče ji je bilo le na tem, da se dobé gnojila zlahka, brez posebnih naročil in ob vsakem času, ker je le v tem slučaju pričakovati, da jih bodo tudi mali kmetovalci rabili. Prodajala je umetna gnojila tudi le za toliko dražje, kakor v Ljubljani, kolikor več je stala vožnja iz Ljubljane do novomeške postaja, potem vožnja iz kolodvora v mesto, razkladanje in pa spravlanje v skladišče. Za to skladišče je morala podružnica plačevati letnih 96 K. Leta 1900/01 se je prodalo v podružničnem skladišču toliko gnojil, da so bili vsi naštetni stroški pokriti; leta 1901/02 se je pa tako malo prodalo, da je morala podružnica najemščino za skladišče na pol iz svojih sredstev plačati. Zaraditega je podružnični odbor v svoji seji dne 22. septembra t. l. sklenil, da se opusti skladišče za umetna gnojila, in sprejel predlog, da se prepusti prodajo teh gnojil trgovcu g. Perko-tu v Novem mestu proti temu, da se določijo cene, za katere se imajo gnojila prodajati v Novem mestu. Kmetijska družba v Ljubljani je temu pritrčila. Vsled tega se nahaja zaloga gnojil od sedaj naprej v rokah g. Perko-ta, ki jih bo prodajal po sledečih cenah loco Novomesto: 100 kg rudninskega superfosfata 14.— K., 100 kg kalijeve soli 8.35 K.

Kmetijska podružnica v Novem mestu,

dne 24. oktobra 1902.

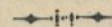
V. Rohrman, načelnik.

(Razpis dobave lesa.) Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se naznanja, da je monopolno oskrbnitvo v Belemgradu določilo na dan 11. novembra 1902 ponudbeno li-

citacijo za dobavo stavbnega lesa in tramov za tovarno vžigalce. — Dobaviti je 18.500 jelovih desk in lat razne velikosti in 1000 kub. metrov tramov od vrbe, topola, trepletlike in jesena. — Ponudbe sprejema monopolno oskrbnitvo dne 11. nov. 1902 od 9.—11. ure dopoldne. Varičina, ki znaša 20%, mora najkasneje do 10. novembra 1902, 5. ure popoldne v blagajno monopolnega oskrbnitva dospeti. — Prepis dobavnega razpisa je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na ogled.

* (Apno v kmetijstvu) je naslov ravnokar izšli knjižici, ki jo je spisal g. Frančišek Štupar, tajniški pristav c. kr. kmetijske družbe kranjske. Marsikje zemlji nedostaja apna, in kmetovalec tam navzlic skrbnemu obdelovanju in gnojenju ne more priti do pravega uspeha, ker v rastlinski hrani manjka apna. Apno pa ni le rastlinska hranilna snov, ampak se z njim v mnogih slučajih zemlja tudi rahlja in zboljšuje, zboljšuje se krma in se zatirajo rastlinski škodljivci. Vse to knjižica pojasnuje poljudno in natančno, tako da jo bo vsak kmetovalec s pridom čital. V I. delu knjižica popisuje apno, V II. delu pa uči, kako se zemlja spozna, da potrebuje apna. Katere snovi se rabijo za apnenje, kako se pripravljajo, kako in kdaj se apni, po koliko apnenih tvarin je potrebnih za apnenje v najrazličnejših slučajih, v kakšnem razmerju je apno z drugimi gnojili, uči pomen klajnega apna ter porabo apna pri uničevanju kmetijskih škodljivcev. Knjižica obsega IV + 56 strani male osmerke in jo pojasnuje 11 podob. Dobiva se v pisarni c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani ter stane samo 30 vinarjev s poštnino vred. Zaradi važnosti in zelo nizke cene knjižico toplo priporočamo.

(Današnji list) obsega deset strani.

Naznanila mestnega magistrata.

(Resna beseda meščanstvu.) Prvi in glavni pogoj vsacega mesta je red in snaga; to je tudi potem zrcalo celokupne uprave z ene strani, z druge pa svedoči, da so prebivalci res na snago in red naučeni ter so jim interesi mesta pri srcu. Vsak tujec, katerih pa pri nas, odkar imamo železnino, vsak dan nekoliko prihaja v mesto, izreče prvo sodbo o redu in snagi, potem stoprav si pogleda druge stvari. In kakor neprijetno je slišati slabo sodbo, tako ugodno je, če ta sodba izpade na korist in čast mestu.

Čas je pač, da tudi v tem oziru korakamo naprej. Na vsakem posameznem leži, da se tega dela poprime s celim navdušenjem, ker je nesnaga tudi največja provzročiteljica in pospeševaljica raznih kužnih bolezni. Zdaj ko v kratkem dobimo vodo in nekoliko novih kanalov za odtok vode, bilo bi umestno, da oni hišni posestniki, mimo katerih hiš gre že zdaj občinski kanal, ali bo novi izpeljan, da izpeljavajo iz svojih dvorišč kanale v cestne podzemne kanale. Na ta način bi se odpomoglo velikemu in nepotrebnemu smradu o priliki snaženja raznih (stranišča, gnojnice itd.) jam, ker bi zajedno vsa umazana kakor tudi strešna voda po teh kanalih se odvajala in tako snaga na dvoriščih samih tem laglje vzdrževala, posebno se mora poudarjati, da je veliko hiš, katere nimajo žleba za odvajanje strešne vode, je pa tudi takih dosti, pri katerih, akoravno se v bližini hiše nahaja kanal, ni žleb izpeljan v podzemni kanal, pač pa se voda po ulici razliva, katere so posebno ob naliyah popolnoma razrované in z vodo pokrite, tako da je to tudi za prebivalstvo samo neprijetno, ko mora mimo takih hiš posebno po noči vodo gaziti. A te pomanjkljivosti in nedostatki niso niti na čast hišnim posestnikom, niti mestni upravi in zato bode treba skrbeti, da se odpravijo.

Razvada, da se pred hišami ali ob zidu na ulice sklada kamenje ali drva ter razne druge reči ter pusté cele mesece ležati, se mora enkrat za vselej opustiti. Vsako tako skladanje na ulice ali trge ima se zvršiti le z dovoljenjem mestnega magistrata, nikoli pa samolastno, ker se bode tako postopanje strogo kaznovalo. Torej vsak, kateri ima, bodisi nakladati ali odkladati pred hišo katerekoli reči, mora skrbeti, da se to v najkrajšem času zgodi, in ako se je od tega dela ulica onesnažila, mora dotični del popolnoma osnažiti. Razvada, da so gostilne preko določene ure odprte, posebno pa, da se potem še razgrajá ter s tem moti nočni mir in red,

se mora odpraviti in je v prvi vrsti v interesu gostilničarjev samih, da javni straži dolžno spoštovanje izkazujejo s tem, da, ko jih v imenu zakona na to opozori, da iste gostilne tudi zapró. Na koncu opozarjajo se vsi, kateri imajo občini kakošen dolg plačati, da istega v najkrajšem roku plačajo, ker občina ima tudi svoje dolžnosti natančno izpolnjevati; brez dohodkov ji pa ni mogoče to izvršiti, ako noče novih bremen naložiti občanom samim torej v škodo samih dolžnikov.

Razne stvari.

* (Drugi časi.) V belgijskem mestu Namur vršil se je pred enim mesecem velikanski shod v čast presv. Rešnjemu Telesu. Mesto Namur, ki šteje 31.000 prebivalcev, storilo je vse mogoče, da dostojno sprejme došle goste. Na peterih glavnih cestah napravili so velike slavoloke, hiše in ulice kinčali so z lepimi venci in banderami. Okinčane so bile vse cerkve, a tudi vsa javna poslopja. Dne 5. septembra se je shod pričel; predsedoval mu je namurski škof msgr. Heylen, na govorniški oder pa so prihajali najslavnejši govorniki, kot minister notranjih zadev g. Woerste, g. Melot, župan mesta Namur in drugi. Duhovniki in sodni možje so se družili v hvalospevih v čast presvetega zakramenta. Shod se je sklenil dne 7. septembra s splošnim sv. obhajilom in velikanskim sprevedom. Spreved je šel iz stolne cerkve ob 3/4 12. uri in se je vrnil še-le ob 1/2 5. uri nazaj. Udeležilo se ga je pri 30.000 ljudij! Take procesije svet še ni lahko kdaj videl. Nastopilo je v sprevedu 11 stanov, vsak v 72 oddelkov predeljen. Društvo katoliških časnikarjev je bilo popolno prisotno. Najsvetejše je nosil nekaj časa kardinal-legat, nekaj časa apostolski nuncij. Za najsvetejšim pa so stopali najslavnejši meščani: Flavereau, minister zunanjih zadev; Montpelher, guverner v Namuru; Bricij, guverner v Luksenburgu; Melot, župan namurski, vsi poslanci in senatorji okraja Namura in Luksenburga itd. Ravno 18 let popred, dne 7. septembra 1884, so v glavnem mestu Belgije liberalci napadli in krvavo pobijali katoličane pri volitvah! Zato so sedaj liberalni časniki pisali: „Kako se je v 18. letih vse mišljenje spreobrnilo!“ Da, spreobrnilo se je; katoliško, krščansko mišljenje prišlo je na vrh in država se je izročila katoliškim možem. Tudi pri nas je ljudstvo verno — a gospoda, ki vlada in ukazuje, sovraži pozitivno verstvo. Kedaj se bo pa ljudstvo vzbudilo, da bo pri vseh volitvah spravilo moze kvišku, ki se strinjajo z narodom v verskem mišljenju, in ki bodo kot verni možje delali za blagor naroda, ne pa za svoj dobiček. Kedaj pridejo nam drugi časi? Na delo za nje!

* (Rožni venec mesto klobase v zelji.) Smukova Jera je bila sicer pridna gospodinja, samo preveč vihrasta je bila. Kadar je doma pričela opravljati svoja opravila, je vse pred njo letelo, tudi je v svoji vihravosti večkrat kaj pobila. Pa vse to je ni izučilo. Največ opravila je imela v nedeljo, ko je bilo treba iti k maši. Ko je že vkup zvonilo, je šele letela oblačit se. Ko je bila že praznično oblečena, je morala še vse pregledati po dvorišču, po hiši, in posebno v hiši je morala še vse pretakniti. Ko pride neko nedeljo k ognjišču in pregleduje lonce, zapazi, da zelju manjka še mesena klobasa. Leti v omaro po klobaso, držeč v desni roki molek (rožni venec). Ko prinese klobaso, vrže namesto klobase rožni venec v lonec z zeljem, klobaso pa obdrži v roki in hajdi k maši. Seveda je zamudila že veliko in cerkev je bila že napolnjena, tako da je morala ostati zadej med možkimi. Strgarjev Luka jo pogleda malo po strani in se zasmee, rekoč: „Jera, ali boš danes molila rožni venec na klobaso?“ Zda se uboga Jera strese in smukne klobaso pod predpasnik. Ali stvar so poredni možki že izvedeli, in se začeli skoraj na glas smejati. Ubogi Jeri ni ostalo drugega, nego da jo je popihala iz cerkve.

Umrli so:

1. okt.: Marija Hrovatič, hišinja, h. št. 121, 40 let, organična srčna napaka.
9. okt.: Ana Božič (Muhvič), pos. in trgovka, h. št. 41, 53 let, vodenica.
17. okt.: Jožef Belizar Štefanovič, sin h. pos. in čevljarja, h. št. 257, 7 mesecev, oslovski kašelj.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Mil. gosp. prošt. dr. Seb. Elbert za leto 20 K; gosp. svetnik Mih. Sajé 5 K; g. dr. K. Slanc za pol leta 100 K; g. župnik Fr. Brulec 20 K. Živila so darovali: gos. J. Jakše iz Kandije 2 vreči krompirja; gosp. Ant. Globelnik 2 vreči krompirja; Rataj iz Mačkovca zelja; gosp. župnik Martin Nemanjič 4 mernike žita; gosp. župnik Anton Šmidovnik zelja. Želeč naj Bog vsem obilno povrne, lepo prosim, naj se naših dijakov spomnijo še druga dobra srca. Pošljite nam živil: fižola, repe, krompirja, žita itd. Pri velikem številu se mnogo potrebuje.
Dr. Josip Marinko.

Razglas.

Št. 23.615.

Zaradi prijavljenja v letu 1903 naboru novincev podvrženih mladeničev daje se na znanje sledeče:

1. Vsak stavodolžni, v letu 1880, 1881 ali 1882 rojeni mladenič dolžan je, se tekom meseca novembra 1902 zglasti pri županstvu iste občine, v katerej stalno biva.

2. Kdor se zglasti pri kakem drugem županstvu, nego onem, svoje domovinske občine, se mora pri tej priliki legitimovati z rojstnim ali domovinskim listom pri županstvu iste občine, v katerej stalno biva.

3. Stavodolžne, kateri bivajo le začasno v inozemstvu, ali kateri so tako težko bolni, duševno ali telesno, in so vsled tega ovirani se ustmeno ali pisмено pri pristojnem županstvu zglasti, naj zglastijo stariši, varuhi ali pa kak drug zanesljiv poverjenik.

4. Isti stavodolžni, kateri želijo doseči kako ugodnost ali olajšilo v izpolnjanju dejanske vojne službe v smislu §§ 31, 32, 33 ali 34 vojnega zakona, naj razmere, na katere se opirajo ugodnostne pravice najpozneje do konca februarja 1903 naznanijo pristojnem okrajnem glavarstvu; v ta namen služijo potrebna spričevala, rodbinski list, zemljiškoknjižni izvadek, oporoka, prisojilno pismo, zapisnik o zapuščinski obravnavi in certifikat davčnega urada.

Družinski listi in certifikat o posestvu morajo biti overjeni v istem mesecu, tekom katerega se dotična prošnja vloži in sicer prvi po župnem drugi pa po davčnem uradu.

5. Prošnje za dovoljenje stave izven domovinskega okraja vložiti so najpozneje do konca meseca novembra 1902. Na one, po preteku tega meseca vložene prošnje, se ne bode oziralo.

6. Stavljenci, kateri opuste postavno zglastitev, dasiravno jim to vsled nepremagljivih ovir ni bilo onemogočeno, kaznovali se bodo zaradi prestopka § 35 vojnega zakona z globo od 10 do 200 K, oziroma z zaporom od 1 do 20 dni.

C. k. okrajno glavarstvo Rudolfovo,
dne 4. oktobra 1902.

C. k. deželno-vladni svetnik
Friedrich.

Na glavnem trgu št. 76 v Rudolfovem so

dve meblovani sobi

takoj za oddati. (261—2)

Vmanufakturno trgovino g. Karol Barborič-a v Rudolfovem sprejme se dobro izurjen

prodajalec
ne manj kot 25 let star. — Sprejme tudi enega

dečka. (258—2)

Deček

vešč slovenskega in nemškega jezika se sprejme v trgovino. Kje, se izve v upravnistvu „Dol. Nov.“ (252—2)

**Lepa meblovana soba in
lepi obokani lokal**

pripraven za klet ali skladišče je takoj za oddati v
(273—1) Skaberne-tovi hiše.

Umetna gnojila (271—1)

14% rudninski superfosfat 100 kg po 8.35 K, 40% kalijevo sol 100 kg po 14.— K ima v zalogi trgovec Fran Perko.

Sprejemem takoj (270—1)

kovaškega pomočnika in enega kolarja.

Plača po zmognosti. Peter Gorupič, Kandija pri Novem mestu.

Oddaja cepljenih trt.

Kmetijska podružnica v Novem mestu odda iz subvencionarne trtnice na pomlad

10.000 cepljenih trt

naslednjih vrst:

1. Za bela vina: laški rizling, kraljevina, beli burgundec, hrustljati španjol, silvanec in traminec.

2. Za črna vina: žametasta črnina, modra portugalka in modra frankinja.

Trte so cepljene na riparijo portalis.

Cena tem cepljenkam je določena na 12 h komad.

Prošnje za cepljene trte se sprejemajo pri podružnici le od vinogradnikov, ki imajo svoje vinograde v okrajnem glavarstvu novomeškem, in sicer zadnji čas do 31. dec. 1902.

Na pozneje došle prošnje se ne bo oziralo.

Kmetijska podružnica v Novem mestu,
dné 24. oktobra 1902.

V. Rohrman,
načelnik.

(265-1)

10 kron nagrade!

V noči od 28. do 29. septembra je nekdo v mojem ograjenem vrtu oropal z večih dreves najlepša jabolka in več dreves poškodoval ter eno drevo popolnoma uničil. — Kdor ve in mi tatu

(251-2) naznani, dobi nagrade 10 kron.

Antim Müller, krčmar in posestnik pri kolodvoru v Rudolfovem.

Lepa enonadstropnja hiša

v najlepšem in zdravilnem kraju na Dolenjskem — v Toplicah je iz proste roke takoj na prodaj. Zraven spada veliki sadni vrt z najboljšimi vrstami sadja. — Natančneje pové upravnništvo „Dol. Nov.“

(260-2)

(264-1)

Deček

dobrih staršev. véšč slov. in nemškega jezika se sprejme v trgovino mešanega blaga v Škocjanu pri Mokronogu, hiš. št. 6.

Na prodaj je malo posestvo

pri Sv. Vidu na Ljubnu, fare Šmihelske: hiša, polje, nekoliko gozda, gospodarska poslopja. Redi se lahko tri do štiri glave živine. Novi posestnik bi bil lahko tudi cerkvenik pri ondotni božjepotni cerkvi. Natančneje pové lastnica udova M. Križe na Ljubnem pri Sv. Vidu.

(254-2)

(251-3)

Stanovanje.

V hiši št. 175 je z 1. novembrom t. l. stanovanje za oddati z dvema soboma, kuhinjo, drvarnico in nekoliko kleti primerno za družino od 3—4 osebe. — Poizvé se pri gos. Maks Brunner-ju.

Dva še prav dobra stroja

za rezanico rezati, in drugi za peso ali repo rezati, sta na prodaj v deželni kmetijski šoli na Grmu.

(257-2)

Kravarja

bolj priletnega, išče vodstvo kmetijske šole na Grmu. — Mesečna plača 16 kron. Nastop v šestih tednih.

(268-1)

Hiša

v Žabji vasi št. 29., v prav dobrem stanu, z vrtom in kozolcem (doplerjem) je takoj iz proste roke za prodati. — Več poye lastnica Marija Recelj v Rudolfovem.

(163-1)

Advokat

(266-1)

dr. Viljem Schweitzer

otvoril je svojo pisarno

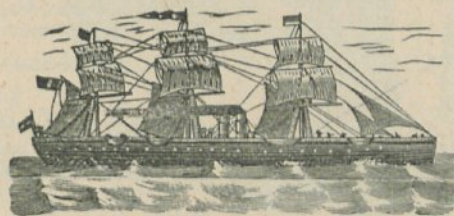
v Ljubljani

na Kongresnem trgu številka 19.

poleg nunske cerkve

in „Vzajemnega podpornega društva.“

Za
v Avstriji

koncesijo-
novano

francosko prekmorsko družbo

„Compagnie generale Transatlantique“

Edina direktna in najkrajša črta

poštних brzoparnikov, ki prevažajo zanesljivo, brez prelaganja, samo 6 dni

iz Havra v Newyork.

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna potovanja in prireditve romarskih vlakov,

daje pojasnila in veljavne vozne liste

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6

blizu znane gostilne „pri Figabirtu“.

(136-7)

Dva šivalna stroja

dobro ohranjena, sta po jako nizki ceni na prodaj pri Jožefu Pavlin-u, krojaču v Kandiji št. 42. — Sprejme se tudi

deček v poduk.

(259)

HIŠA

s gospodarskim poslopjem in poljem, ležeča blizu župnijske cerkve v Stopičah, je takoj na prodaj. Hiša je pripravna za rokodelce ali za penzioniste; v njej se zdaj nahaja tudi mala prodajalna, katera se tudi lahko odda. — Več pové lastnik Ivan Rodič, nadučitelj v Stopičah.

(262-1)

Prodajalna

na Glavnem trgu št. 76. se dobi takoj v najem. Natančno pove Alojz Rajec, urar Novo mesto.

(276-1)

Na grajščini Srebrniče (Silberau)

so na prodaj

najboljše vrste jabolka

na debelo in drobno.

(274-1)

Naznanjam, da imam v zalogi vedno frišno in trpežno blago vsake vrste za častite gospode duhovnike.

Tudi slav. p. n. občinstvu naznanjam, da imam v zalogi vsake vrste moderne štofe ter tudi nepremočljiv tirolski loden za haviloke.

Tudi imam narejene haviloke vsake velikosti za gospode in deške po nizki ceni.

Dijakom znižane cene!

JAKOB MIKOLIČ,

— krojaški mojster, Novo mesto, Veliki trg št. 92 —

priporoča se pred. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne obleke, posebno

✂ talarje, površnike itd. ✂

po najokusnejšem in najnovejšem kroju. — Izdelujem vsako, v to stroko spadajoče delo natančno po meri.

Priporočam se pred. duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljajoč, da bom vedno skrbel, da izročim vsako naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico,

v kateri delajo najboljše delavske moči; zato se jamči za elegantno, lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka v moji delavnici narejena obleka lepo prilega.

Naznanilo selitve.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem se iz Šmihela preselil na Drsko v svojo novo hišo, ter se priporočujem v nadaljno naklonjenost. Spoštovanjem

(269—1)

Jernej Sitar, mizar.

Naznanilo in priporočba!

Cenjenemu p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da vozim s svojim dobro zaprtim in prostornim vozom ljudi do vsacega odhajajočega vlaka (razven k jutrajšnjem vlaku le na zahtevanje) in od vsacega došlega vlaka ob vsakem vremenu in sicer pravočasno in točno tako, da je po moji krivdi zamuda do vlaka popolnoma izključena.

Na vedno razpolago sem tudi za posameznike s konji in kočijo za vožnjo na deželo itd. — Prevažam nadalje vsakovrstno blago, hišne oprave itd. na blizo in daleč ter jamčim za nepoškodovanje mej vožnjo.

Priporočujem se terej slav. občinstvu v prav obilna cenjena naročila s zagotovitvijo najboljše in točne postrežbe ter jako nizkih cen.

Velespoštovanjem

(242—3)

A. Medved, Novo mesto na Ločenski cesti.

F. Missler Bremen

Bahnhofstrasse 30.

Največji in najhitrejši parniki

iz Bremena v Ameriko so:

Cesarski parniki (Kaiser-Schiffe)

Odhod iz Bremena vsacega torka

Kaiser Wilhelm der Grosse	dolg 198 metrov
Kronprinz Wilhelm	202 "
Kaiserin Maria Theresia	166 "
Kaiser Wilhelm II.	215 "

Ti cesarski parniki vozijo jedino le iz Bremena in kdor se hoče na njih voziti, mora si poprej mesto zaposesti stem, da pošlje od doma za vsako osebo 20 kron are na naslov:

F. Missler, Bremen, Bahnhofstr. 30.

Odpreda popotnikov od Bremena v Ameriko, Avstralijo in Afriko.

✂ Najnižje cene. ● Dobra postrežba. ✂

Natančnejša pojaznila brezplačno

(148—11)

F. Missler, Bremen, menjalnica.

(120—6)

ANTON WEISS,

krojaški mojster v Novem mestu, Ljubljanska cesta št. 39

priporoča za jesensko in zimsko sezono svoj nad 20 let na najboljšem glasu obstoječi obrt v napravo civilne obleke, vojaških in uradniških uniform, kakor tudi oblek za prečastito duhovščino, gozdarje in livreje vsake vrste, po predpisih in pod jamstvom. Pravo tuje in inozemsko blago je vsak čas na izbero.

Postrežba točna in vestna!

Stroje

za mlatit, žito čistit, slamo rezat, gepeljne, klinje, trombe in cevi, žage, jermena in druge potrebščine se najbolje in najceneje kupi v zalogi

Fran Zeman-a, Ljubljana,

Poljanska cesta št. 24.

(236-4)

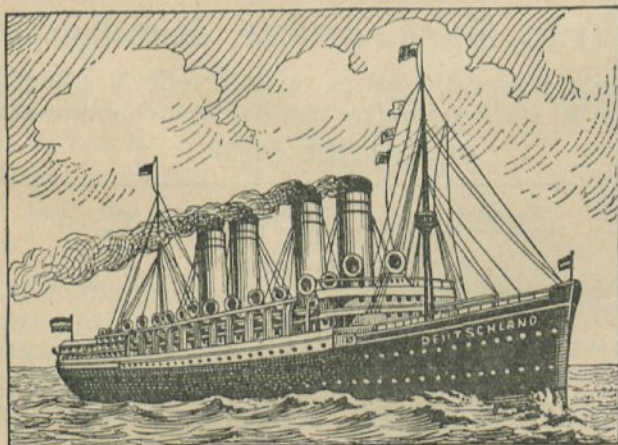
Lepo posestvo z gostilno je na prodaj na Drski poleg Novega mesta.

Hiša ima 5 sob, klet in dve kuhinji. Poleg hiše je: pod, hlev, vodnjak, gostilniški in sadni vrt, „Lawn tennis“, njive in hosta. — Cena izve se pri lastniku Jos. Medved. trg. Novo mesto. (228-5)

Največje, najhitrejšje ter najvarnejše vrste velikanskih parnikov, ki vozijo v

Ameriko.

(149-10)

Hamburg-New York le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani. Dunajska cesta št. 31. od juž. kolodvora takoj na desno.

(150-10)

Kaznjivo je

vsako ponarejanje edino pravega Bergmann-ovega lilijnega-mlečnega-mila, tovarne Bergmann in drug. Draždane-Tečen ob Elbi. Varstvena znamka: Dva rudarja. — Taisto naredi nežno, čisto lice, cvetočo in mlado zunanost, belo in zametno mehko kožo ter blestečo lepo pōlt. Najbolje sredstvo proti pēgam. Komad po 80 h, pri lekarnarju S. pl. Sladovič in trgovcu Alfonzu Oblak v Novem mestu.

Obširni katalogi gratis. — Zastopniki in prodajalci zaželeni.

Matilnice s patent valjastimi podlogami za roko, vitel in par

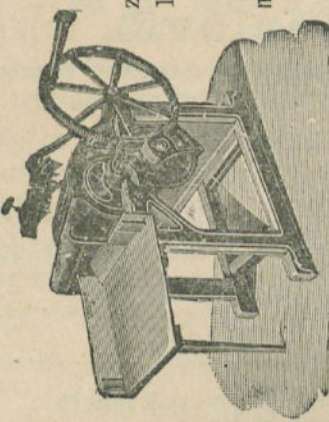
Vratila

za upregood 1 do 6 živali.

Najnovejše žitne čistilnice, trijerji, zeblijači za koruzo

Slamoreznice, mlinci za debelo moko, reporeznice

Stiskalnice za seno in slamo za roko, stelne in za prevažanje pa vse druge stroje za kmetijstvo

Priznано najboljši

(143-8) **Jekleni plugi** 1-, 2-, 3, in 4-lenze.

Senožetne in mahove, člen-kaste in dijagonalne

Kovano-železni poljski valji

SEJALNICE „Agricola“

Stroji za kosnjo trave, detele in * * žita * *

Grablje za obračanje sena in žita. Sušilnice za sadje in zelenjad * * * *

Stiskalnice za grozdje, sadje in druge namene.

Mlini za sadje in grozdje

Stroji za obiranje jagod

Automatično delujoče patent. škropilnice „SYPHONIA“ za pokončanje trtne in rasteinske uši

Prenesljiva štedilna kotlišča za parenje krme

izdeluje in pošilja v najnovejši sestavi

PH. MAYFARTH & Co.

ustanovljeno 1872 tovarne kmetijskih strojev, livarne in fužine na par DUNAJ, II, Taborstrasse Nr. 71. 850 DELAVCEV

Eksport isterskega vina.

Razpošiljam pristno vino novo lastnega pridelka in sicer refoškata, terrana, burgundca in belega vina od 30 do 40 h postavljeno na tukajšni kolodvor Dignano.

A. M. Pujman,

(131-12)

Producent in eksport vina, Dignano Istra.

Padavica (božjast.)

Kdor trpi na padavici, krčih in drugih nervoznih boleznih, zahteva naj zvezek o teh boleznih. Dobi se zastoj in poštnine prosto pod naslovom Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. (241-3)

Hiša in gostilna

novo zidana v Kandiji št. 8. poleg Novega mesta z vso gostilniško pripravo je na prodaj po nizki ceni. — Več se izve pri Alojz Rajec, urar Novo mesto. (244-3)

Ivan Pavlin

pasar in srebrar v Rudolfovem glavni trg št. 85 priporoča najuljudnejše prečastiti duhovščini svojo

na novo otvorjeno delavnico

cerkvenega orodja in posode. Pozlataje in posrebruje monštrance, kelhe, svečnike, svetilnice, lustre in vse druge v njegovo stroko spadajoče stvari. (253-2)

O Z N A N I L A

domačih obrtnikov v Novem mestu, kateri se slav. občinstvu in preč. duhovščini najvljudneje priporočajo k obilni naročbi in prijaznemu obisku.

Matko Malovič, mizar

izdeluje stavbeno in pohištveno mizarstvo v najnovejšem slogu. V zalogi ima gotove mrliške krste po nizkih cenah!

AVGUST KÜSSEL „Pri starem mostu“.

izdeluje vsa pod kleparsko stroko spadajoča dela, pokrivanje zvonikov in streh, napravo žlebov, razne posode in orodja za kletarstvo, mehove za žvepljanje itd. vse po nizkih cenah!

J. GREGOREC, pri mostu

priporoča svojo zalogo vsakovrstnih dežnikov. Preobleke in popravila se točno in ceno izvrše.

Rudolfovo Gustav Murn, svečar Glavni trg

priporoča veliko zalogo voščenih sveč in najfinejšega medu za pitanje čebel. Kupuje rumeni vosek in voščine po najvišji ceni!

Andr. Doktorič, zlatar

priporoča raznovrstne zlatnine in srebernine vseh predmetov, kakor tudi žepnih ur in zalogo Gramophonov. Sprejemlje popravila ter ista ceno in solidno izvršuje. Kupuje staro zlato in srebro po najvišjih cenah.

Dimit. Štefanovič, čevljar

priporoča zalogo obuvala lastnega izdelka iz najboljšega usnja. — Naročila se izvršujejo

hitro, solidno in ceno!

LEOPOLD KOPAČ,

priporoča sl. občinstvu svojo veliko zalogo najnovejših klobukov, kakor tudi svojo gostilno, kjer toči domača izborna vina in sveža piva; dobe se tudi gorka in mrzla jedila po nizkih cenah.

BRATA APPE V KANDIJI

priporočata preč. duhovščini in sl. občinstvu vsakovrstne svoje lončene izdelke. — V zalogi imata raznobarvene lončene peči, štedilnike s kahlicami. Vse je po preskušnji ognju protivno in trpežno izvršeno. Peči v šole, pisarne in večje dvorane izdelujeta z „multiplikatorji“, pri katerih se za 50% kurjave prihrani. NIZKE CENE!

FRANC CIBER,

podobar, stanuje sedaj v Kandiji poleg novega mostu v hiši g. Srebotnjaka. Izdeluje razna podobarska dela, n. pr. altarjev, prižnic, spovednic, in križevih potov v vseh slogih, barvano ali naravno. Nizke cene!

Anton Kokalj,

kamnosek v Bršljinu

izdeluje razna kamnoseška dela: za stavbe in drugo. Izdeljujejo se v prav obilnemu številu nagrobni spominki po zelo nizkih cenah!

Davorin Frančič,

priporoča zalogo najnovejših klobukov, kolesarskih in drugih čepic. Sprejemlje pod to stroko spadajoča popravila, snazenje in kemično barvanje slamnikov po nizkih cenah.

Josip Potokar,

ključavničar in mehanik

naznanja sl. občinstvu, da se je na novo tu naselil. Izdeluje vsa k njegovi stroki umestna dela, popravljanje strojev in bicikljev ter druga umetna dela po najnižjih cenah.

IVAN KASTELIC, pek

priporoča vedno sveži kruh, dobra, ukusna, gorka in mrzla jedila, žganje najboljših domačih vrst: brinovec, slivovko, vinsko žganje in druge sladke opojne pijače. Dobra in cena postrežba.

Josip Kos, knjigovez

izvršuje knjigovezna dela, ter priporoča svojo trgovino z raznovrstnim papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, raznih razglednic in knjig po najnižji ceni.

Oton Smitka, slikar in pleskar

se priporoča za vsa k njegovi stroki spadajoča dela, katera izvršuje po najnovejšem slogu, solidno in po najnižjih cenah. Za dobro delo se jamči. Stanuje v Skabernetovi hiši št. 226. Novo mesto.

Fran Murn, svečar, Kandija

priporoča svojo veliko zalogo voščenih sveč, in medu ter lectarskih izdelkov. Kupuje v vseh množinah voščene po najboljših cenah.

Anton Hočevar,

tovarnar in strojar

izdeluje najboljše vrste usnja in podplatov, katerih ima vedno v zalogi. Dalje priporoča domače umetno izdelanega usnja raznih barv in vse čevljarske potrebščine. Nizke cene.

Lovro Puš na Glavnem trgu.

Se priporoča slav. občinstvu v naročitev za izgotovitev raznih obuval, katere izdeluje najsolidneje iz dobrega materiala točno in po nizkih cenah.

Fran Kondrič,

izvošček (po domače Čampa)

ima pripravljeno uprego za prevažanje oseb ob vsakem času, na vse strani. Prijazna postrežba, cene jako nizke.

Franjo Picelj, čevljar

se priporoča sl. občinstvu in preč. duhovščini k obilni naročbi za vsakovrstna obuvala, katera se pri meni izdeluje lično in trpežno, po zmernih cenah. — Stanuje v kat. domu rok. pomočnikov.